

मे. मनोहर वेन्सीमल दर्यानानी यांच्या मौजे मेघरे, ता.श्रीवर्धन, जि.रायगड येथील बॉक्सार्ईट
खाणीच्या विस्तारिकरणाबाबतच्या लोक सुनावणीचा इतिवृत्तांत...

स्थळ : मेघरे विभाग कुणबी समाज
१६ गाव कमिटी समाज मंदिर,
दिपक वाडी, मौजे - मेघरे,
ता. श्रीवर्धन, जि. रायगड.

दिनांक : २७ ऑक्टोबर, २०१५.

वेळ : सकाळी ११:०० वाजता.

मे. मनोहर वेन्सीमल दर्यानानी यांच्या मौजे मेघरे, ता. श्रीवर्धन, जिल्हा रायगड येथील ५५.०६ हेक्टर भाडे पट्टा जागेवर बॉक्सार्ईट खाणीच्या ७५००० टन प्रतिवर्ष पासून १३०००० टन प्रतिवर्ष इतक्या विस्तारिकरणा संदर्भात लोक सुनावणी दिनांक २७/१०/२०१५ रोजी सकाळी ११:०० वाजता श्री. सतिश बागल, अप्पर जिल्हा दंडाधिकारी तथा निवासी उप जिल्हाधिकारी रायगड, जिल्हा रायगड यांच्या अध्यक्षते खाली मेघरे विभाग कुणबी समाज १६ गाव कमिटी समाज मंदिर, दिपक वाडी, मौजे - मेघरे, ता. श्रीवर्धन, जि. रायगड येथे आयोजित करण्यांत आली होती. सर्व प्रथम उपस्थितांचा स्वागत समारंभ पार पडला.

उपस्थितांची नावे -

श्री. सतिश बागल - अप्पर जिल्हा दंडाधिकारी तथा निवासी उप जिल्हाधिकारी, रायगड

श्री. तेजस समेळ - उप विभागीय अधिकारी, श्रीवर्धन, जि.रायगड

श्री. मेश्राम - जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, रायगड-अलिबाग

श्री. डॉ. अनंत हर्षवर्धन - प्रादेशिक अधिकारी, म. प्र. नि. मंडळ, रायगड,

श्री. सागर औटी - समन्वयक तथा उप-प्रादेशिक अधिकारी, म. प्र. नि. मंडळ, महाड

श्री. डॉ. अनंत हर्षवर्धन यांनी उपस्थित अध्यक्ष व ग्रामस्थ यांचे स्वागत करुन लोक सुनावणीला सुरुवात केली. त्यानंतर अप्पर जिल्हा दंडाधिकारी यांनी उपस्थितांना मार्गदर्शन केले. श्री. सागर औटी यांनी आजची जाहीर लोक सुनावणी मा.अध्यक्ष बागल साहेब, अप्पर जिल्हा दंडाधिकारी, रायगड यांच्या परवानगीने सुरु करण्यात येत आहे असे सांगुन उपस्थित नागरीकांचे म.प्र.नि.मंडळ व जिल्हाधिकारी कार्यालय, रायगड यांच्यातर्फे स्वागत केले. लोक सुनावणी बाबतची प्रस्तावना लोकांना सांगितली. सदरिल प्रस्तावनेमध्ये श्री.औटी यांनी पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय यांच्या १४/०६/२००६ च्या अधिसूचनेनुसार सदरील लोक सुनावणी घेत असल्याबाबत सांगितले.

तसेच दिनांक २५/०९/२०१५ च्या दैनिक, 'रायगड टाइम्स' या मराठी वृत्तपत्रात तसेच दिनांक २५/०९/२०१५ च्या दैनिक 'इंडियन एक्सप्रेस' या इंग्रजी वृत्तपत्रात सदरिल लोक सुनावणीची जाहीर नोटीस प्रकाशित केलेबाबत माहिती दिली. सदरिल नोटीस प्रकाशित झाल्यापासून ३० दिवसांच्या आत आक्षेप व सूचना नोंदवायच्या असतात याबाबत उपस्थितांना सांगितले. वृत्तपत्रात नोटीस दिल्यानंतर मंडळाकडे पाच पत्रे प्राप्त झाली आहेत. ही जाहिर सुनावणी घेण्यासाठी गठीत समितीचा आदेश क्र.४४४९, ई-२२६ दि.१७/१०/२०१५ रोजी मंडळाच्या मा.सदस्य सचिवांनी निर्गमित केला आहे असे सांगितले. उपस्थितांनी आपले नाव व गावाचे नाव सांगुन प्रश्न मांडावेत. प्रकल्पधारक प्रश्नाचे उत्तरे देतील. याचे इतिवृत्त तयार करुन मंडळाचे मुख्यालयात पाठविण्यात येईल असे सांगितले. कोणताही निर्णय घेण्याचे अधिकारी या समितीस नाहीत. इतिवृत्त समितीमार्फत पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्याकडे पाठविले जाईल असे स्पष्ट केले. तदनंतर प्रकल्पधारकास प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी सादरीकरण सुरु करणास सांगितले.

त्यानंतर प्रकल्पकर्ते यांच्या तर्फे श्री. आर.एल.भाटीया, जे एम इ पी एल यांनी प्रकल्पाबाबतची सविस्तर माहिती संगणकीय सादरीकरणद्वारे उपस्थितांना सांगितली. त्यानंतर श्री. अनंत हर्षवर्धन यांनी उपस्थितांना सादरीकरणाबाबत काही शंका, आक्षेप अगर हरकति विचारण्याबाबत सांगितले. श्री. बागल, अप्पर जिल्हादंडाधिकारी यांनी उपस्थित नागरीकांना आवाहन केले की सर्वांनी आधी प्रश्न विचारुन घ्यावेत व नंतर संबंधित व्यक्ती त्याचे उत्तर देईल जेणे करुन प्रश्नाची पुनरावृत्तीमुळे वेळ वाया जाणार नाही. त्या अनुषंगाने उपस्थित नागरीकांनी विचारलेले प्रश्न व त्याचे प्रकल्पकर्ते व इतर यांनी दिलेले उत्तरे खालीलप्रमाणे-

प्रश्न

अशोक लक्ष्मण पवार (माजी उप-सरपंच, मेघरे)

जाहिर सुनावणीची जाहिरात इंग्रजी वृत्तपत्रात होती, ते वृत्तपत्र येथे मिळत नाही. वर्तमानपत्र जाहिरातबदल आक्षेप, स्थानिक वृत्तपत्रात जाहिरात दिसली नाही. खाणीमुळे काजू, जांभुळ, कोकम अशा फळ झाडांचे नुकसान झाले. तसेच माकडे, वन्य प्राणी गावाकडे वळाले, ब्लॉस्टिंगमुळे घरांना तडे गेले, शिक्षण आरोग्य व रस्ते याबाबत प्रकल्पकर्तांनी गावाला काही दिले नाही. ग्रामपंचायत नाहरकत घेतली नाही. हा प्रकल्प मंजूर झालाच कसा ? चुकीचे कागद पत्रे दिली आहेत. आमचा विश्वासघात केला आहे.

प्रश्न

रमन बाबाजी चिमन (माजी सरपंच, मेघरे)

शासकीय परिपत्रका प्रमाणे भूपृष्ठ उत्खनन होईल, त्या ग्रामपंचायत हद्दीत कंपनीमार्फत मुलभुत सुविधा देण्यात येतील असे सांगण्यात आले होते. ब्लॉस्टिंगमुळे रस्ता, पाणी, आरोग्य खराब झाले. ब्लॉस्टिंगमुळे घरांना तडे गेले व ७० फुटखोल उत्खनन केले. झाडे लावलेली नाहीत. रस्ते खराब झालेले आहेत. प्रकल्पकर्त्यांना मेघरे गाव माहीत नाही.

प्रश्न

अशोक भोसले (उपसरपंच, गुळधे)

खाण पट्ट्या अंतर्गत असणाऱ्या ९ की.मी. परीघातील गावांना सुविधा पुरविणे गरजेचे आहे. तरी गुळधे गावाकडे दुर्लक्ष करण्यात आले. वास्तविक मेघरे ते गुळधे गावाचे अंतर १.५ कि.मी. आहे. पाणी प्रश्न गंभीर झाला आहे, गावातील विहिर खचली आहे. गुळधे ग्रामपंचायतीचा कुठेही

उल्लेख नाही. उत्खनना मुळे विहरींचे पाणी आटले आहे. घरांना हादरे बसतात. सदर प्रकल्पास ग्रामपंचायतीचा विरोध आहे.

श्री.बागल साहेबांनी सर्वांना विनंती केली की, पर्यावरणा संबंधी प्रश्न उपस्थित करावेत. तुम्ही काय विचारताय याची नोंद करतोय. प्रकल्पकर्ते व म.प्र.नि.मंडळ यांनी प्रत्येक प्रश्नाला मुद्दे सुद्धे उत्तरे द्यावीत.

प्रश्न

अनंत रामजी रमाने (चिखलप, उपसरपंच)

बॉक्सार्ट वाहतुकीमुळे शाळेतील विद्यार्थी यांना धुळीचा त्रास होतो. रस्त्यावर पाणी फक्त संध्याकाळच्या वेळेतच मारले जाते. रस्ता खराब झालेला आहे. रस्त्याच्या कडेला भराव टाकण्याची मागणी केली. पाणी दुषित झालेले आहे. हुनरवेले या गावाला प्रकल्पकर्त्यांनी विहीर दिली आहे. खाण परीसरात मोठे खड्डे असल्यामुळे गुरे खड्ड्यात पडू शकतात. अनेक वर्षे उत्खननाचा त्रास होत आहे.

प्रश्न

हरिश्चंद्र रामा जाधव (मेघरे)

प्रकल्पकर्त्यांनी त्याच्या संक्षिप्त सारांश मध्ये पान ८ वर गावाची सुधारणा करणार, असे म्हटले आहे, तरी काय सुधारणा करणार? याबाबत खुलासा करावा. शाळेचा विकास, आरोग्य विकास केलेला नाही.

प्रश्न

शंकर डोंबले (उपसरपंच, मेघरे)

सामाजिक सुविधा उपलब्ध केल्या नाहीत, कंपनीने केलेला सी.एस.आर. खर्चाचा तपशील देण्याची मागणी केली, यापुर्वी जनुसनावणी का घेण्यात आली नाही, असा प्रश्न उपस्थित केला. खाणीसाठी ५१.९२ हेक्टर खाजगी जागेवर शेतकऱ्यांना विश्वासात न घेता कब्जा केला. खाण परीसरात २० ते २५ फुटाचे खड्डे आहेत. त्यात गुरे पडू शकतात. त्याचे पुर्नभरण करण्यात आले नाही. आरोग्य शिबीर राबविले नाही. शाळेसाठी कोणत्याही प्रकारची आर्थिक मदत केली नाही. हरीत पट्टा कुठे आहे? सर्वत्र वाळवंट पसरलेले आहे. उत्खननामुळे घरांना तडे गेलेत. एकही आरोग्य शिबीर लावलेले नाहीत. प्रकल्पानी रोजगार कुणाला दिला? असा प्रकल्प आम्हाला नको आहे.

उत्तर

प्रादेशिक अधिकारी यांनी मराठी वृत्तपत्र 'रायगड टाइम्स' मध्ये प्रसिद्ध झालेली जाहिरात दाखवली. प्रकल्पकर्त्यांनी ग्रामपंचायतची नाहरकत घेतल्याचे सांगितले. तसेच प्रकल्पकर्त्यांनी असे सांगितले की, एकूण ३.२४ हेक्टर एवढ्याच जागेत सध्या खाणकाम चालू आहे. सदरील खाण ही डोंगरावर आहे व खाण फक्त ७ मीटर खोल आहे. खजिनकाम रात्रीच्या वेळी बंद असते. फक्त दिवसा काम सुरु असते, ब्लॉस्टिंगचा वापर केला जात नाही. मेघरे ग्रामपंचायतीच्या रस्ताचा वापर खाणीच्या वाहतुकीसाठी होत नाही. त्यामुळे रस्ता प्रकल्पामुळे खराब झाला हे चुकीचे आहे, वाहतुकी दरम्यान रस्त्यावर पाणी फवारणी केली जाते. शाळेच्या मुलांसाठी काळजी घेतो, पुढे पण घेऊ. पर्यावरण आघात मुल्यांकनाच्या अभ्यासा वेळी गावातील विहरींच्या पाण्याची तपासणी केली असता नमुने पिण्या योग्य वाटले. खाणकाम सभोताली ७.५० मी. अंतरावर हरितपट्टा विकसित केला जाणार आहे. पुढील काळात आरोग्य विषयक शिबीर सुरु करणार आहोत.

सी.एस.आर. उपक्रमामधून आज पर्यंत रक्कम रु. ८,५०,०००/- विकास निधी देण्यात आला आहे. खाणीसाठी एकच खोल खड्डा आहे जो ७ मीटर पेक्षा जास्त नाही व त्यात काम चालू असल्याने त्याचे पुर्नभरण करण्यात आले नाही.

प्रश्न

प्रगती प्रकाश चिमन(मा. सरपंच, मेघरे)

ग्राम पंचायत नाहरकत खोटी आहे. त्यावरील सही खोटी आहे.

अप्पर जिल्हा दंडाधिकारी यांनी नाहरकत प्रमाण पत्राची पडताळणी करुन घेऊ, असे सांगितले.

प्रश्न

आमदार पंडीत पाटील (अलिबाग)

ग्रामपंचयातीचे नाहरकत प्रमाणपत्र तपासून घ्या असे सांगितले. खाण पट्ट्यामुळे पाणी पुरवठा योजने अंतर्गत खारगावला पुरवठा होणारे पाणी खाणीमुळे काळे झाले आहे, त्यावर कारवाई व्हावी. जिल्हा खनिकर्म अधिकारी यांच्याकडे कंपनीच्या रॉयल्टीबाबत तक्रार केली, खाण क्षेत्रात परिसराचा विकास नाही.

जिल्हा खनिकर्म अधिकारी यांनी असे सांगितले की, २००८ पासून एकूण ४ लाख १८ हजार ०५० मेट्रीक टन ऐवढी खनिज वाहतुक झाली व रु. २ कोटी २७ लाख ऐवढी रॉयल्टी सरकारकडे जमा केली.

बेकायदेशीर उत्खनन करणाऱ्यांवर गुन्हे दाखल करा. गरीबांना माफीया म्हणतात, रेती उत्खनन करणाऱ्यांवर गुन्हे दाखल होतात. तर यांच्यावर का नाही ? रॉयल्टी किती जमा झाली ? पाणी प्रदुषणाबाबत पर्यावरण खात्याच्या लोकांनी चौकशी करावी. २ कोटी रुपये रॉयल्टी ही उत्पन्नाच्या मानाने कमी आहे. गावासाठी खनिज कर्म निधी दिला काय ? याचे खनी कर्म अधिकारीनी खुलासा करावा.

प्रश्न

आमदार पंडीत पाटील (अलिबाग)

जमा झालेल्या रॉयल्टी मधुन सरकारने गावाच्या विकासासाठी निधी दयावा व खाणीची ए.टी.एस व्दारा मोजणी करावी. पाणी योजना पुनः स्थापीत करावी.

अप्पर जिल्हा दंडाधिकारी यांनी ए.टी.एस. व्दारा खाण क्षेत्राची मोजनी झाल्याचे सांगितले.

प्रश्न

अली कौचाली (म्हसळा)

मेघरे ग्रामपंचायतीला उत्पन्नाचे दुसरे साधन नसल्याने प्रकल्पकर्त्यांनी गावाचा विकास करायला हवा. खाजगी व सरकारी जागेवर रॉयल्टी सारखीच घेतली जाते. शासनाचे याबाबत धोरण काय ?

डॉ. हर्षवर्धन प्रादेशिक, अधिकारी, म.प्र.नि.मंडळ यांनी पाण्याचे नमुने जमा करुन प्रयोगशाळेत तपासणी केली जातील व त्याचा अहवाल शासनास सादर करण्यात येईल असे सांगितले.

प्रश्न

आमदार पंडीत पाटील (अलिबाग)

रायगड पाणी पुरवठा योजना पुर्न स्थापित करुन दयावी असे सांगितले.

दरम्यान आमदार पंडीत पाटील (अलिबाग) व श्री. प्रशांत शिंदे (पंचायत समिती, चिखलप) यांच्यामध्ये वाद निर्माण झाला.

- प्रश्न** प्रशांत शिंदे (पंचायत समिती सदस्य)
विहरीचे पाणी खाणीमुळे खराब झाले नाही. मेघरेवर अन्याय झाला आहे त्याचा विकास झाला पाहीजे खाणीवर लोकांचे रोजगार आहेत. रोजगार बंद होऊ नयेत.
- प्रश्न** शंकर डोंबले (उप सरपंच मेघरे)
उत्खननामुळे पाणी टंचाई निर्माण होत आहे. गावाला जमा झालेल्या रॉयल्टीपैकी २० टक्के निधी सरकार कडून मिळावा म्हणजे त्यातुन गावाचा विकास करता येईल. मेघरे गावाला आरोग्य उप केंद्र दिले जावे. रस्त्यातील खडे भरावे. पायाभूत सुविधा दयाव्या. अन्यथा हा प्रकल्प आम्हाला नको आहे.
- प्रश्न** बाळकृष्ण देवजी हरपाल (माजी सरपंच, मेघरे)
फॉरेस्टचा रस्ता वापरण्यास स्थानिक लोकांना परवानगी नाही आणि मायनिंग कंपनीला परवानगी आहे काय? सरकारी जागेत मायनिंगसाठी परवानगी आहे काय? मेघरे गावासाठी रु. ८,५०,०००/- कोठे खर्च केले? याचा तपशिल मिळावा.
- प्रश्न** रामचंद्र पांडूरंग कासारे (मेघरे)
कंपनीने भविष्यात सुविधा देणे बाबत? मायनिंगमुळेच पाणी प्रदुषित झाले? कंपनीने पायाभुत सुविधा दिलेल्या नाहीत.
- प्रश्न** सुनिल जोशी (ग्रा. प. सदस्य, गुळदे)
उत्खननामुळे रस्ता, आरोग्य, पिण्याचे पाणी यांचा गंभीर प्रश्न निर्माण झाला. सदर उत्खनन प्रकल्प बंद व्हावा, ही विनंती.
- प्रश्न** माधवी शिगवण (मेघरे)
उत्खनन प्रकल्प चालू नव्हता तेव्हा पाणी चांगले होते. आता पाणी प्रश्न गंभीर स्वरूपात आहे. खाण पट्ट्यामध्ये एप्रिल-मे महिन्यामध्ये पाणी मिळत नाही.
- प्रश्न** अली कौचाली (म्हसळा)
गावाचा विकास करा. रोजगार निर्माण व्हावा. २०१० च्या सरकारी परीपत्रकानुसार सरकारने सर्व मुलभुत सोयी सुविधा गावांना उपलब्ध करुन दयाव्या.
- उत्तर** प्रकल्पकर्ते यांनी सांगितले की, सी.एस.आर. उपक्रमा अंतर्गत रक्कम रु. ८,५०,००० पैकी ५,५०,०००/- हुनरवेल येथे विहरीसाठी व रक्कम रु.३,००,०००/- मेघरे येथे विकास कामासाठी देण्यात आली. तसेच असे आवाहन करण्यात आले की, चिखलप व मेघरे या ग्रुप ग्रामपंचायती मिळून एक संयुक्त समिती स्थापन करावी व आपल्या गावातील गरजे प्रमाणे सी.एस.आर. ची

रक्कम प्राधान्याने कोणत्या कामासाठी वापरायची हे ठरवावे. नियोजन करुन सर्व प्रश्न सोडवले जातील.

प्रश्न

आमदार पंडीत पाटील (अलिबाग)

शासनाकडे रु.२ कोटी जर जमा झाले असतील तर रु.१ कोटी मेघरे गावासाठी मिळावेत. प्रशासनाने पाणी प्रश्न सोडवावा. उत्खननाच्या परीसरातील ९ कि.मी. परीसरामधील सर्व गावांचा विकास व्हावा.

जाहिर नोंदीसला अनुसरुन मंडळाकडे आणि सुणावणी दरम्यान खालील नागरीकांकडून लेखी हरकती प्राप्त झालेल्या आहेत. त्या सोबत जोडल्या आहेत. त्यांची नावी आणि सारंश रूपात हारकतीचे स्वरुप खाली नमुद केले आहे.

- १) श्री.आकंक्षा एंटरप्रायजेस, गणेश आळी, ता.श्रीवर्धन, जि.रायगड:
कुरवडे हद्दीमध्ये मे. मनोहर दर्यानानी यांचा खाण व्यवसाय चालु असुन त्यामध्ये स्थानिक लोकांना त्यांच्या क्षमतेनुसार सुपरवायझर, लेबर, ड्रायवर इ. रोजगार उपलब्ध करुण देण्यात आले आहेत. तसेच बॉक्सार्ट वाहतुकीमुळे डंपर मालक, चालक, हेल्पर, गॅरेज दुकानदार, पेट्रोल पंप यांना खुप चांगल्या प्रकारचा रोजगार उपलब्ध झाला आहे. मायनिंगच्या उत्पादनाचे विस्तारीकरण झाल्यास या क्षेत्रात आणखी मोठया प्रमाणात रोजगार निर्माण होवुन व या अविकसीत भागाचा विकास होण्यास मदत होईल. इत्यादी.
- २) वैष्णवीछाया मोटर माल वाहतूक सहकारी संस्था मर्यादित., म.पो.बोर्लीपंचतन, ता.श्रीवर्धन, जि.रायगड:
बॉक्सार्ट वाहतुकीमुळे डंपर मालक, चालक, हेल्पर, गॅरेज दुकानदार, पेट्रोल पंप यांना खुप चांगल्या प्रकारचा रोजगार उपलब्ध झाला आहे. मायनिंगच्या उत्पादनाचे विस्तारीकरण झाल्यास या क्षेत्रात आणखी मोठया प्रमाणात रोजगार निर्माण होवुन व या अविकसीत भागाचा विकास होण्यास मदत होईल. इत्यादी.
- ३) श्रीवर्धन म्हसळा मोटार माल वाहतूक सहकारी संस्था लि., बाजार पेठ, ता.श्रीवर्धन, जि.रायगड:
सदरील खाणीच्या क्षेत्रावर आम्ही वाहतूक ठेकेदार म्हणुन काम करीत आहोत. कुरवडे हद्दीमध्ये मे. मनोहर दर्यानानी यांचा खाण व्यवसाय चालु असुन त्यामध्ये स्थानिक लोकांना त्यांच्या क्षमतेनुसार सुपरवायझर, लेबर, ड्रायवर इ. रोजगार उपलब्ध करुण देण्यात आले आहेत. तसेच बॉक्सार्ट वाहतुकीमुळे डंपर मालक, चालक, हेल्पर, गॅरेज दुकानदार, पेट्रोल पंप यांना खुप चांगल्या प्रकारचा व्यवसाय व रोजगार उपलब्ध झाला आहे. मायनिंगच्या उत्पादनाचे विस्तारीकरण झाल्यास या क्षेत्रात आणखी मोठया प्रमाणात रोजगार निर्माण होवुन व या अविकसीत भागाचा विकास होण्यास मदत होईल. इत्यादी.

४) श्री.अमोल नारायण गोडबोले, मु.मेघरे, ता.श्रीवर्धन, जि.रायगड:

घर क्र. २४४ मु.मेघरे, ता.श्रीवर्धन, जि.रायगड येथे राहत असून विस्फोटनामुळे घराला तडे गेले असून सदरच्या नुकसानीची मी स्वतः ग्रामसभेला उपस्थित राहून सदर नुकसानीची कारणे व विषय उपस्थित करून त्याची अजून पर्यंत कोणत्याही शासकीय अधिकारी किंवा आशापूराचे अधिकारी यांनी कधीही पाहणी करून माझ्या घराचे नुकसानीची दखल घेतली नाही. तरी मा.जिल्हाधिकारी, रायगड-अलिबाग यांनी घराच्या नुकसानीची पाहणी करावी. इत्यादी.

५) ग्रुप ग्रामपंचायत गुळधे, पो.वाळवटी, ता.श्रीवर्धन, जि.रायगड:

ग्रामपंचायतीचा प्रकल्पास विरोध आहे. गुळधे पंचायत हद्दी शेजारी मेघरे डोंगर भागात मोठ्या प्रमाणात होणाऱ्या उत्खननामुळे बापवली, मामवली, निरंजनवाडी, गुळधे आदी गावांमध्ये विहीरीचे पाण्याचे झरे यांच्यावर हादरे बसतात. त्यामुळे बऱ्याच ठिकाणचे झरे अक्षरशः बंद झाले असून सदर गावांना पाण्याची टंचाई निर्माण होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. तसेच घरांना तडे पडले आहेत व मोठ्या प्रमाणात पर्यावरणीय हाणी होत आहे. इत्यादी.

६) श्रीमती.खतिजा बशीर मांडलेकर, मु.पो.बागमांडले, ता.श्रीवर्धन, जि.रायगड:

मौजे कोलमांडले (ब) येथील मिळकत गट क्र.२२१ च्या बाजुला माझी गट क्र.२१५ ही आंबा बागायत मिळकत आहे. सदर गट क्र.२२१ मध्ये होणारे डंपींग ग्राऊंड व कनव्हेअर बेल्ट यामुळे गट क्र.२१५ मधील आंबा बागायतीस व नारळ बागायतीस नुकसान पोहचनार असून ते बसविण्यास माझी सक्त हरकत राहणार आहे. तरी कृपया सदरहू ठिकाणी डंपींग ग्राऊंड व कनव्हेअर बेल्ट बसविण्यास आपले स्तरावरून परवानगी देण्यात येऊ नये. इत्यादी.

उप विभागीय अधिकारी, महाड विभाग, महाड यांच्या कडून प्राप्त झालेला श्रीमती. खतिजा बशीर मांडलेकर व नुरहनसन करीम मांडलेकर रा.बागमांडले, ता.श्रीवर्धन, जि.रायगड यांचा तक्रार अर्ज जोडला आहे.

७) भरडोली ग्रामस्थ मंडळ, मु.भरडोली, ता.श्रीवर्धन, जि.रायगड:

माईनीगच्या उत्खनना पासून भरडोली गाव ५०० मीटर अंतरावर असून गावतील ग्रामपंचायतीच्या अंतर्गत असणारी मायनींग सदर गावातील अंतर्गत सुविधा तसेच नुकसानीचे आजतागायत कंपनीने व शासकिय कार्यालयाने कोणत्याही सुविधा गावामध्ये उपलब्ध करून दिल्या नाहीत. सन २००२ ते २०१५ पर्यंत च्या कालावधीमध्ये मायनींग कंपनीच्या ब्लास्टींगच्या होणाऱ्या त्रासामुळे भरडोली गावातील घरांना तडे, बोअरवेल नादुरुस्ती, विहीरीला तडे, घरांची पडझड तसेच स्मशानाच्या कट्याची पडझड झाली आहे. कंपनीकडे वारंवार तक्रार करून आजपर्यंत कंपनीने कोणतीही सुविधा अद्यापर्यंत दिलेली नाही. गावतील रस्ते, शाळा तसेच समाज मंदिर, पिण्याचे पाणी रोजगाराबाबत कोणताही विचार केला गेला नाही. मा.जिल्हाधिकारी साो यांना विनंती पुर्वक कळवितो की, भरडोली गावाला सोई सुविधाची पुर्तता करावी

नाहीतर ग्रामपंचायत मेघरे-भरडोली गाव मायनीगच्या उत्खननाच्या वाढीव शोषाला विरोध केला जाईल इत्यादी.

८) मेघरे ग्रामस्थ मंडळ, मु.मेघरे, पो.चिखलप, ता.श्रीवर्धन, जि.रायगड:

- मे.मनोहर दर्यानानी कंपनीची बॉक्सईट खाणीचे उत्खनन करणेकरीता मेघरे ग्रामस्थांच्या मालकीच्या ५१.८२ हेक्टर जमिन भाडेपट्ट्यावर संपादित केले त्या मालकास न विचारता विश्वासात न घेता कंपनीने ताब्यात घेतले. आज ७/१२ सदरील इतर हक्कामध्ये मे.मिनरल्स कॉर्पोरेशन लि, मुंबई हे नाव दाखल असून शेतकऱ्यांच्या मुळ हक्कावर गदा आली आहे. तरी ती नावे ताबडतोब कमी करण्यात यावी.
- सुरवातीचे उत्खनन ब्लास्टिंग केले जात होते तेव्हा त्या हादऱ्याने मेघरे गावातील घरांना तडे गेले आहेत. त्यावेळी कंपनीकडे तक्रार केली असता कंपनीने दुर्लक्ष करून काहीच दखल घेतली नाही.
- कंपनीने ८ ते ७ मीटर खड्डे मारून खनिज काढले. नियमानुसार खड्डे बुजवून झाडे लावायची असतात. परंतु कंपनीने एकही झाड लावले नाही. त्यामुळे प्रदुषण वाढून पर्यावरणाचा न्हास झाला. याभागात पावसाचे प्रमाण कमी झाले.
- कंपनी चालू होण्यापुर्वी मेघरे गावातील विहरीनां मुबलक पाणी होते परंतु ८ ते १० वर्षांपासून बॉक्सईट उत्खनन ८ ते ९ मीटर झाल्याने या ब्लास्टिंग हादऱ्याने जमिनीखालील झरे लोप पावले अथवा झऱ्यांची दिशा बदलली करीता विहरींना पाण्याची टंचाई भासत आहे. एप्रिल मे महिन्यात महिलांना पाण्यासाठी पायपीट करावी लागते.
- उत्खनन चालू झाल्या पासून आजतागायत कंपनीने सामाजिक, आर्थिक जिवनमान उंचावण्यासाठी मेघरे गावामध्ये शिक्षण, आरोग्य, रस्ते, पाणी वगैरे पायाभुत सुविधा करणे गरजेचे असताना काहीच केले नाही.
- कंपनीचे सामाजिक स्तर उंचावण्यासाठी गावातील लोकांना रोजगार देणे आवश्यक असताना एकाही माणसाला रोजगार दिला नाही. सर्व कामगार, ठेकदार बाहेरील नेमले आहेत.
- भविष्याचा विचार करता पुढील ८ ते १० वर्षांनंतर पर्यावरणाचे दुष्परीणाम पुढे भोगावे लागतील तरी मेघरे ग्रामस्थांचा एकच विचार झाला आहे, की कंपनीचे अर्जात नमूद केलेल्या मुद्द्यांचा कधीच विचार केला नाही. तसेच भविष्यात पुढील पिढीला पर्यावरणाचा दुष्परीणाम भोगावा लागू नये या करीता बॉक्सईट खाणीच्या उत्खननाच्या विस्तारीकरणास विरोध असून आपल्या खात्या मार्फत मंजूरी देऊ नये. इत्यादी.

सरते शेवटी श्री सतीश बागल, अप्पर जिल्हा दंडाधिकारी तथा निवासी उप जिल्हाधिकारी रायगड यांनी उपस्थित जनसमुदायास व प्रकल्पकर्ते यांना उद्देशून पुढील प्रमाणे सुचविले -

- मे.आशापुरा कंपनी २००८ पासून उत्खनन करते आहे. कंपनी व परीसरातील गावे यांच्यामध्ये जो सुसंवाद पाहीजे तो दिसत नाही. कार्यक्षेत्रातील सर्व गावांचा विचार करावा व आराखडा तयार

- करुन सी.एस.आर. उपक्रमामध्ये खर्च करावा. गावातील लोकांच्या अपेक्षा काय आहेत व गावात कोणत्या प्रकारचे काम हवे आहे याबाबत सी.एस.आर उपक्रमामध्ये तरतुद करुन खर्च करावा.
- वन विभागातून जाणा-या रस्त्याबाबत योग्यती चौकशी करण्याचे तहसीलदार यांना सूचित केले.
 - तसेच रॉयल्टीच्या बाबत २००६ पासून सरकार कडून निधी अप्राप्त आहे, तो उपलब्ध करुन घेण्याबाबत पाठपुरावा करावा असे जिल्हा खनिकर्म अधिकारी यांना सांगितले. ज्या गावातून उत्खनन केले जाते त्याप्रमाणे निधीचे वाटप करावे.
 - पंचायत समिती यांनी निधी वाटप करताना खाणकाम चालू असणा-या गावांना प्राधान्य द्यावे.
 - उत्खननामुळे पाणी कमी झाले किंवा खराब झाले बाबत महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने पाणी प्रदूषणा बाबतीत चौकशी करावी व योग्यती कार्यवाही करावी.
 - सी.एस.आर. उपक्रमा अंतर्गत खर्च करताना पारदर्शकता ठेवावी. लोकांच्या सहमतीने खर्च करावा.
 - मंजुर आरोग्य केंद्र का रखडले आहे याबाबत शासकीय चौकशी केली जाईल.
 - जिल्हा खनिकर्म अधिकारी यांनी जमा झालेल्या रॉयल्टीची खात्री करावी.
 - खाणकामात जास्त रोजगार संधी उपलब्ध होत नाहीत, परंतु वाहनाद्वारे वाहतुक होत असल्यामुळे चालक व क्लिनर यांना रोजगार प्राप्त होण्याची संधी आहे. हरितपट्ट्याबाबत तहसिलदार तसेच ग्रामस्थ यांनी लक्ष पुरवावे. रस्त्याबाबत योग्य निर्णय घ्यावा. तहसिलदार यांनी खचलेल्या विहीरीची पाहणी करावी. खाणकामामुळे ७० फूट खोलीचे खडडे पडले आहेत किंवा कसे याबाबत तहसिलदारांनी खात्री करावी.

अध्यक्षांनी प्रकल्प प्रतिनिधीनां विनंती केली की, लोकांनी उपस्थित केलेल्या सर्व प्रश्नांची नोंद घ्यावी. ते पुढे म्हणाले की, पर्यावरण संबंधातील प्रश्न आणि इतर स्थानिक समस्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्याकडे अहवाला मार्फत पाठविले जातील. पुढे त्यांनी लोकांना असे सांगितले की सर्व मुद्दे नमुद केले गेले आहेत, जनसुनावणीचे चित्रीकरण केलेले आहे. त्याप्रमाणेच इतिवृत्त बनविले जाईल.

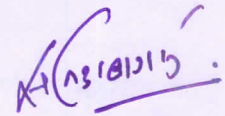
मा. अध्यक्ष तथा अप्पर जिल्हा दंडाधिकारी यांनी उपस्थितांचे आभार मानून जन सुनावणी संपल्याचे घोषित केले.

(सागर औटी)

समन्वयक तथा उप-प्रादेशिक
अधिकारी

म. प्र. नि. मंडळ महाड.

(सतिश बागल)

अध्यक्ष, अप्पर जिल्हा दंडाधिकारी
तथा निवासी उप जिल्हाधिकारी
रायगड.

The Minutes of Public Hearing in respect of proposed expansion in production of Meghare Bauxite Mine of M/s. Manohar V. Daryanani at Village Meghare, Taluka - Shriwardhan, District Raigad, Maharashtra.

Venue: Meghare Vibagh Kunbi Samaj 16 Goan Committee Samaj Mandir, Deepak Wadi, Meghare Village, Shriwardhan, District Raigad , Maharashtra.

Date : 27 October 2015.

Timing: - 11.00 am.

The environmental public hearing for the proposed expansion in production of Meghare Bauxite Mine of M/s. Manohar V. Daryanani at Village Meghare , Taluka – Shriwardhan, District – Raigad, Maharashtra, from 55.06 Ha. Lease area from 75000 Tons to 130,000 Tons per year, conducted on 27/10/2015 at 11.00 am at Meghare Vibagh Kunbi Samaj 16 Goan Committee Samaj Mandir, Deepak Wadi, Meghare Village, Taluka Shriwardhan, District Raigad, under the Chairmanship of Shri. Satish Bagal, Additional District Magistrate and Resident Deputy Collector, Raigad, Maharashtra.

Name of Persons present on dias:

Shri. Satish Bagal	:	Chairman, Additional District Magistrate and Resident Deputy Collector, Raigad.
Shri. Tejas Samel	:	Sub Divisional Officer, Shriwardhan
Shri. Meshram	:	District Mining Officer, Raigad-Alibag
Shri. Dr. Anant Harshwardhan	:	Regional Officer, M.P.C. Board, Raigad.
Shri. S. V. Auti	:	Convener and Sub-Regional Officer, M. P. C. Board, Mahad.

The public hearing started at 11.00 hrs with the permission of the Chairman of public hearing panel.

To begin with Dr. Anant Harshwardan, RO-MPCB, Raigad addressed the gathering with welcome note to the Chairman and audience for public hearing.

After that Chairman given a guidance addressed to audience present.

Thereafter, Shri. Sagar Auti SRO-MPCB, Mahad explained the audience about the purpose of conducting public hearing as per EIA Notification 2006. He also informed the present public that the advertisement regarding same was published in the local daily 'Raigad Times' Marathi Newspaper as well as in daily 'The Indian Express' English Newspaper dated 25/09/2015. At the same time he informed that in the advertisement it was mentioned that anybody who has any reservation, oppositions to the proposed expansion of production was free to submit it to the local office of MPCB office within 30 days from publishing of the notice. The convener further informed that the office has received five letters. He informed that to conduct this public hearing committee was constituted and order was passed by Member Secretary of Board with reference number 4449, E-225 dated 17/10/2015. He has told audience present that they can raise their

question by saying their name and name of village from where he or she is and proponent will answer them. The minutes of meeting will be sent to Head Quarter of Board. This committee has not having any power to take decision. The minutes of Public Hearing meeting will be sent to MOEF Delhi. Then he requested project proponent to start presentation.

Shri. R. L. Bhatia (JMEPL) on behalf of proponent gave Power Point presentation to the public in local language regarding the project and need for expansion of production.

Thereafter **Dr. Anant Harshwardan, RO-MPCB, Raigad**, appealed to the people to raise their queries, objections, suggestions or comments on proposed expansion of production from Mines one by one from the audience. **Shri Bagal, Additional Deputy Collector** appealed the audience to raise their question first and then after person from proponent will answer so that we can save the time as question are repeated.

The details of questions raised during public hearing and their answers given by proponent / respective authorities are given below:

1. **Shri. Ashok Laxman Pawar (Former Deputy Sarpanch, Meghare)** showed his objection on advertisement given in local newspaper. The fruit bearing trees are damaged due to mining activities & also wild animals have moved towards village. Due to blasting, cracks are developed in houses. Proponent has not provided facilities for teaching, health and roads and also not taken NOC from Gram Panchayat.
2. **Shri. Raman Babaji Chiman (former Sarpanch, Meghare)** said that as per government circular related to mining, the nearby Gram Panchayat in the vicinity of the lease has to be provided facilities such as roads, water and health. Also, due to blasting, cracks are developed in houses and company has done excavation up to 70 ft. Proponent doesn't know Megre Village.
3. **Shri. Ashok Bhosle (Deputy Sarpanch, Guldhe)** stated that proponent needs to provide facilities to all the villages coming within 9 km from the lease area. Proponent has not provided facilities to Guldhe village and at present the distance between Meghare and Guldhe village is 1.5 km. There is problem of water in this village as water level in the well has gone down.
Shri Bagal Sir requested every one, to raise environment related question. Notes are taken. Proponent and MPCB should answer to the point of question raised.
4. **Shri. Anant Ramaji Ramane (Deputy Sarpanch, Chiklap)** said that the school students are facing problems due to dust because of Bauxite transportation. Water sprinkling is being done only during evening. Roads are damaged and should be leveled. Water is polluted. There are large pits near mining leases as a result of which, animals fall in these pits.
5. **Shri. Harishchandra Rama Jadhav (Meghare)** stated that project proponent have committed in their executive summary, page No. 8 for development of village. What development will be done it should be stated.

6. **Shri. Shankar Dombale (Deputy Sarpanch, Meghare)** stated that basic facilities have not been provided. The amount spent towards CSR should be provided. Why Public Hearing has not been done in the past. An area of 51.42 Ha private land has been acquired for mining without the consent of land owners. The depth of pits is 20 – 25ft depth as a result of which, animals fall in these pits. The pits are not backfilled as yet. Health camps have not been organized and funds have not been provided in schools. Got cracks in the walls of houses. Employment has not given.

Regional officer, MPCB showed the advertisement published in daily local Marathi Newspaper 'Raigad Times'.

Project Proponent replied that they have taken NOC from Gram Panchayat. Also stated that we are mining in 3.24 Ha area only. The mining is being done on hills and the ultimate working depth is 7 m from surface. No mining activity and blasting is done during night, mining is done during day shift only. For transportation the road of Meghare Gram Panchayat is not being used so the roads are not damaged due to mining. Water sprinkling is being done on transportation roads. The water samples were collected for environmental studies and its analysis shows that it is fit for drinking purpose. Greenbelt development will be done on an area of 7.5 m from the periphery of mining lease. Health camps will be organized in future. The amount spent on CSR for development during past was 8.50 lacks. There is only one pit in the mining lease which is 7 m deep. As the pit is working, it is not backfilled.

7. **Mrs. Pragati Prakash Chiman (Sarpanch, Meghare)** stated that the NOC taken from Gram Panchayat is not valid.

Sub-Divisional Magistrate said that they will enquire this matter.

8. **MLA. Pandit Patil (Alibaug)** said under water supply scheme, the water supplied in Village Khargaon has turned black due to mining activity and action should be taken in this respect. He complained DMO regarding royalty paid by the company. There is no development in the area where mining lease is present.

District Mining Officer, Raigad stated that since 2008, total 4, 22,940 MT has been transported by the company against which we have received royalty of Rs. 2.27 Crore.

The government should release fund towards village development from the royalty present with them and lease should be demarcated by ATS. Also, the water scheme should be re- implemented.

Sub-Divisional Magistrate stated that the lease has already been demarcated.

9. **Mr. Ali Kaucali (Mhasala)** stated that there is no source of income for Meghare Gram Panchayat and project proponent should undertake village development. Royalty taken for private and government land is same.

Regional Officer, MPCB stated the water sample will be collected and will be analyzed and result of laboratory analyses of water will be submitted to the Government.

Meanwhile there was verbal arguments between MLA Pandit Patil (Alibag) and Shri Prashant Shinde (Panchayat Samity Chiklap)

10. **Shri. Prashant Shinde (Panchayat Committee Member)** said well water in the proximity not polluted. There is injustice to Meghare village and its development should be done. Workers are depended on mine employment and it should not be stopped.
11. **Shri. Shankar Dombale (Deputy Sarpanch, Meghare)** Government should release 20 % fund from royalty collected from village so that development of village can be done. Health sub-Centre may be given to Meghare Village. Pot-holes of roads should be repaired and basic needs may be given.
12. **Shri. Balkrishana Devaji Harpal (Ex- Sarpanch, Meghare)** said whether permission is there to mining company to use forest road and also to do mining work in government land and details of expenditure of Rs. 850,000 /-.
13. **Shri. Ramchandra Pandurang Kasare (Meghare)**, Company should provide basic needs, water polluted due to mining.
14. **Shri. Sunil Joshi (Gram Panchayat Member Guldhe)** Serious issues rises regarding road, health and drinking water. Stop mining project.
15. **Mrs. Madhavi Shigawan (Meghare)**, Water issue is a serious concern. Doesn't get water in the month of April-May.
16. **Mr. Ali Kochali (Masala)** said provide development in village. As per 2010 Government circular, government should provide basic needs of village.

Project proponent replied that under CSR activity Rs. 5,50,000/- were spent for construction of well in Village Hunarwalli of Chiklap Panchyat and Rs. 3,00,000/- given to Meghare village for development. Also advised to form one joint committee of Meghare and Chikhalap villages to decide which development and where to use CSR fund.

Also, MPCB received written representations from local peoples. These are attached along with minutes. The brief summary of their letter is mentioned here below:

1. Akansha Enterprises, Ganesh Ali, A/p & Tal:-Shriwardhan, Dist:-Raigad :

Due to mining, local people are getting employment like supervisors, labour, drivers etc. Due to transportation of bauxite local people are benefitted in indirect way in form of shops, garages, petrol pump etc.

Due to expansion, more employment will be generated and this area will be developed.

2. Vashnavi Chaya Motor Transportation co-operative society Limited, A/p:- Borlipanchatan, Tal:-Shriwardhan, Dist:-Raigad :

Due to transportation of bauxite local people are benefitted in indirect way in form of shops, garages, petrol pump etc. Due to expansion, more employment will be generated and this area will be developed.

3. Shrivardhan Mhasla Motor Mal Vahatuk Sahakari Sanstha Limited, At Bazar Peth, Tal:-Shriwardhan, Dist:-Raigad :

Due to transportation of bauxite local people are benefitted in indirect way in form of shops, garages, petrol pump etc. Due to expansion, more employment will be generated and this area will be developed.

4. Shri. Amol Narayan Godhbole, Village Meghare, Tal. Shriwardhan, Dist. Raigad:

Resident of village Meghare (House No. 244). Mentioned that walls of house got cracks due to blasting. He also raised the matter in Gram Sabha. Also mentioned that, Government officials as well as company people has not taken care to do the inspection. Requested District Collector to look in the matter for compensation.

5. Group Gram Panchyat, Guldhe, Tal. Shriwardhan, Dist. Raigad:

Submitted a resolution from Gram Panchyat, Gram Sabha to oppose the mining concerning the issue of water scarcity in villages of Guldhe Panchyat. Also raised concern over blasting and danger to environment.

6. Smt. Kathija Baseer Mandlekar, Village Bagmandla, Tal. Shriwardhan, Dist. Raigad:

Mentioned that there is a loss to her mango and coconut plantation in Gut No. 221 and 215 due to conveyer belt. Enclosed documents received by Sub Divisional Officer – Mahad.

7. Bardholi Gramasth Mandal, Village Bardholi, Tal. Shriwardhan, Dist. Raigad:

Due to blasting from 2002-2015, cracks have been developed in village well and houses. Company has not done any provision for development of road, school, samaj mandir and for employment though village is situated at a distance of 500 mtr from mine area.

Mentioned to make provision for village development under CSR otherwise there will be a oppose to the project.

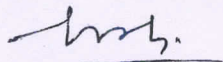
8. Meghare Gramasth Mandal, Meghare Village, At. Chikalap, Tal. Shriwardhan, Dist. Raigad:

Mentioned that, 51.82 Ha of mines are operating without their consent. Also mentioned to delete the name of M/s. Mineral Corporation Limited, Mumbai from 7/12 document of their villages. Also mentioned that, cracks has been developed in house walls and there is depletion of water sources due to blasting. Mining has been carried out by digging at a depth of 7 to 8 meter and backfilling has not been carried out in mined out pits and plantation has not been done properly. Also mentioned that, proper CRS activities has not been done in the area and employment has not been given to the locals. Company has not given a thought on Megre Villagers and villagers will face environmental problem in future after 8 to 10 years, so permission may not be given to project.

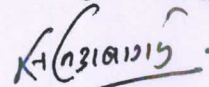
At the end Chairman of meeting, Additional District Magistrate and Resident Deputy Collector Raigad stated following points to the public and proponent.

- CSR should be made as per the expectation of villagers and amount should be spent accordingly.
- Advised Tehsildar to have inquiry and verify road passing through Forest.
- Advised to District Mining Officer to follow up for releasing Royalty fund from Government.
- Advised to Panchayat committee to give preference to the villages where mines are situated while distributing said fund.
- MPCB should have inquiry regarding water pollution and take appropriate steps. Keep transparency while spending CSR fund.
- Will have inquiry why sanction Health Sub-Centre still pending. District Mining Officer should confirm Royalty so far collected. Employment will not be generated much but due to transportation employment will be generated for Drivers and cleaners. Executive Magistrate and villager should keep watch on green belt formation. Should take proper steps for road, Tehsildar should inspect collapsed well and also confirm whether 70 feet deep mining pit. Chairman appealed to the representative of project to take a note of all question raised by public. Also stated that question on environment and other problem will be forwarded to MOEF and CC New Delhi, Videography of public hearing has been done and minutes will be prepared accordingly.

Finally the Chairman, Additional District Magistrate and Resident Deputy Collector thanked all the persons present for public hearing and declared public hearing concluded.

(S. V. Auti)
Convener & Sub-Regional
Officer, M. P. C. Board,
Mahad

(Satish Bagal)
Chairman & Additional
District Magistrate and
Resident Deputy Collector